

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
a ünnep után való napon is.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,

1905. február 8., szerda

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttár sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 ill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 379.
Kiadóhivatal: 379.

A választások következményei.

(Dr. N. B.) Mióta a hazafias és lelkes nemzeti közvélemény, a szabadelvű-pártot megbuktatván, a függetlenségi pártot tette meg a parlament legnagyobb pártjává: száz meg száz véleményt és jóakaratu tanácsot hallunk és olvasunk a Kossuth-párt jövődő magatartására nézve. — Anélkül, hogy a legtávolabbról is arrogálni akarnám magamnak a helyes megoldás képességét, lemondani óhajtom egyéni nézetemet én is és előre bocsátom, hogy meggyőződésem szerint egyáltalán nem bonyolult a megoldás kérdése, mihelyt egyfelől a tiszta parlamentarizmus alapelveiből indulunk ki, másfelől érvelésünk alapjául két kétségbevonhatatlan premiszszát fogadunk el és állapítunk meg.

Az egyik előzménye okoskodásunknak az, hogy Magyarország alkotmányos állam még akkor is, ha a Kossuth-párt lett a parlament legnagyobb pártja. Ennélfogva még csak gondolni sem szabad arra, hogy a király le ne vonná mindazon konzekvenciákat, melyek a nemzetre is, reá nézve is a vátozott helyzetből kifolyólag előállottak. Ezen konzekvenciák lényege pedig abban kulminál, hogy a király mindenkor a parlament többségéből tartozik a kormányt kinevezni, ha abszolút többség létezik és sohasem negligálhatja a parlamentnek relative legnagyobb pártját, ha abszolút többség meg nem alakult.

A másik előfeltétele minden érvelésnek a Kossuth-párt kormányképességének eldöntése. Azt hiszem, felesleges dolog volna ezen kérdéssel bővebben foglalkozni és érvelni amellet, hogy a Kossuth-párt kormányképes volt a multban, kormányképes a jelenben. Hiszen kormányképessége monarchikus államban megvan minden olyan pártnak, a mely a monarchikus elvvel nem ellenkezik és a törvények kötelező erejét programmjával meg nem támadja. Nos — nem lehet vitás, hogy a Kossuth-párt kormányképes és csak rosszakarat vagy rövidlátás vonhatta kétségbe pártunk kormányképességét.

Ezen előzmények konstatá-

lása után ám nézzük a helyzetet. Abszolút 67-es többség nem létezik a parlamentben, mert bár igaz, hogy a 67-es közjogi alapon állók többséget alkotnának, de az egyes 67-es pártokat a közgazdasági és társadalmi felfogások olyan különbözősége választja el, hogy egységes, kompakt többség, vagyis abszolút numerikus tulsulyal bíró 67-es többségi pártot összehozni és megalakítani lehetetlen. Nem abszolút többség a Kossuth-párt sem, mely ugyan a nemzeti közvéleményt legerősebben tükrözteti vissza, de számszerűleg még sem nagyobb, mint a parlament többi, nem 48-as közjogi alapon álló pártjai.

Es mégis — ime, itt van a kérdés döntő, forduló pontja, — van többség a parlamentben, és pedig a szövetszített ellenzék. Ez a szövetség fennáll ma is, ennél fogva kormányt a szövetszített ellenzékben lehet csak és kell természetesen a parlamentarizmus legelemibb elvei szerint alakítani. Kizárólag tehát a kormányalakításból a régi szabadelvűpárt, melynek hivatása egyéb nem lehet, mint az, hogy a szövetszített ellenzékkel, mint többségi párttal szemben ellenzékbe menjen és ellenzéki hivatást töltsön be.

A logikai okfejtés további folyamata az, van-e hát a szövetszített ellenzéknek olyan programja, melyet megvalósíthatson? Ha igen, ugy semmi akadály sincs annak, hogy a szövetszített ellenzék kebeléből alakítandó kormányt a szövetszített ellenzéknek, mint többségi pártnak támogatásával a közös programot keresztül vigye.

Hát van, igenis van egy elsőrendű teendő, nevezetesen a lex-Dániel néven csufolt gazdaság megsemmisítése, a jogfolytonosság helyreállítása és az alkotmányértés megtorlása. Ezután következnek egész sora azon programpontoknak, melyeket a szövetszített ellenzék minden pártja és minden tagja elfogad. Eléggé ismeretesek pontok: az önálló vámterület, a nemzeti közvélemények keresztülvitele a hadseregben és a külügyi képviselő minden ágában, a parlamenti reform,

a választási jog legszélesebb körű kiterjesztésével, a titkos szavazás megállapításával, a kerületek új, igazságos beosztásával és a községenkinti szavazással, a szolgálati pragmatika, az évtizedek óta kilátásba helyezett adóreform, a progresszív adózási rendszer alapelvei szerint.

Ime, az állami élet napi feladatával együtt hatalmas munkaanyag áll rendelkezésére a szövetszített ellenzékben alakuló többségi pártnak. Természetes dolog, hogy a régi szabadelvűpártból bárki tetszése szerint vállalkozhatik ezen programnak támogatására, de ez a támogatás tulajdonképen az ellenzékben a többségi pártba való egyes átlépésekben találná csupán alapját és ennél nagyobb jelentőséggel nem bírna.

A fent jelzett közös program-pontok megvalósítása után meg fog szünni a szövetség és így meg fog szünni az ad hoc kormányt támogató párt többsége is, mely azután az egyes pártokra fog szétoszlani és irányadó szerepet a további alakulásokban a Kossuth-párt, mint legnagyobb párt fog játszani. Ha, mint biztos reményünk lehet, a Kossuth-párt abszolút többséget fog nyerni, ugy megvalósítani fogjuk egész programunkat, azt is, amely a szövetszített ellenzék programja magába még fel nem ölelt. Adja Isten, hogy minél előbb elkövetkezzék a boldogságnak ezen korszaka magyar hazánkra és nemzetünkre.

— Ferenc Ferdinánd. A választások által keletkezett új helyzet gyakran fölvetette a trónörökös nevét. A mit most fog határozni az országgyűlés, több emberöltőre szól, — mondották — s így nem csoda, ha Ferenc Ferdinánd közelről akarja látni, mi van készülőben. Beszéltek, hogy a királyal együtt Budapestre jön s ha a politikusokkal nem is áll szóba, a döntő pillanatban a trón mellett akar állani. Mi nem igaz ezekből a hírekből és mi igaz, majd megvállik. Positivumot ma csupán annyit tudunk, hogy a trónörökös fogadta Bécsben gróf Khuen-Héderváry Károlyt. Tehát Khuen-Héderváry gróf számolt be Ferenc Ferdinánd trónörökösnek a magyar

válságról. És hogy mennyi részrehajlatlansággal, mily tárgyilagossággal felelt meg e föladatnak a volt horvát bán, könnyen elképzelhető az is, hogy a jövődő uralkodó gondolkodása mily medret vág magának, ha irányításában Khuen-Héderváryk vehetnek részt. Ennek megállapítása után figyelemreméltó még ebben az esetben az is, hogy egy megbukott, a parlamenttől lesvavazott miniszterelnök milyen szerephez juthat, ha az udvari kegyelem reá sugárzik. A volt bán állandóan ott van a király előszobájában és hire-tudta nélkül semmi sem történik. Más alkotmányos országban, ha egy államférfit oly rettentetes botrányok fürgetege tiszit le a halalmi polcra, mint a miyen Khuen-Héderváryt tiszította le: soha többé a közélet terén meg nem jelenhetik.

— A szociális kérdés megoldásához. Egy kis szászországi város tanácsa aligha világhirre nem tesz szert egy határozatával, melyből ugy lehet még nagy dolgok fejlődhetnek ki. A várost Gallenbergnak hívják és a zwikau kerületben fekszik. A határozat pedig ugy szól, hogy a város tanácsa ezentul minden új honpolgárnak, akár fiu, akár leány, a ki a város területén pillantja meg a napvilágot, egy takarékpénztári könyvet ajándékoz néhány márka betéttel. Mikor a gyermek eléri a második évét, a könyvet odaadják a szüleinek azzal a jó tanácssal, hogy szaporítsák a betéteket. De az is rá van nyomtatva a könyvre, hogy a mig a gyermek nincs 14 éves, a betett pénzt nem adják ki, kivéven azt az esetet, ha a gyermek előbb meghal. A gallenbergi tanács azt reményli, hogy azzal a csekély áldozattal, amibe az ujtás kerül, nemcsak takarékoságra fogja szoktatni a lakosságot, de alkalmat ad arra is, hogy a vagyonos osztály a példából tanuljon és divatba hozza a jótékonságnak azt az új fajtáját, hogy például egy gazdag család, mikor gyermeke születik, az azon napon született szegény gyermekek könyvébe szintén tegyen be bizonyos összeget. Harmadik reménye a tanácsnak, hogy ez voltaképen a legjobb üzlet lesz, mely idővel kifizeti magát, mert ily módon egy emberöltő mulva nem lesz koldus a városban, illetőleg a szegényekháza nagyrészt üresen fog állani s az annak fenntartására szükséges pénz egykor teljesen meg lehet takarítani. Ezen a terven sokan nevetnek, a gallenbergi tanács azonban közömbös a gunnyal szemben és elismerésre méltó következetességgel halad a maga útján, ugy gondolkodván, hogy a szociális kérdés megoldásához egy cepp tett sokkal többet járulhat hozzá, mint néhány tenger — beszéd.

— **A pepita báró.** A kibontakozás dolgában fáradozó Andrassy Gyula tegnapelőtt fölkereste báró Podmaniczky Frigyes urat is. Nem találta otthon. Ilyen csapások mér a kibontakozásra a sors. Az öreg pepita báró a Gerbaudba megy kávécskára vagy a Kossuth Lajos utcán sétálhat, a mikor a hazának mulhatatlanul szüksége volna rá. Így aztán persze, hogy benne vagyunk a szószban. Nekünk, naiv lelkeknek fogalmunk sincs ugyan arról, hogy mennyiben járulhatna hozzá ez a saktábla toalettbe öltözött öreg ur a helyzet tisztázásához, azonban — úgy látszik, hogy szükség van rá is. Hi a hazai Anál is inkább érthetetlen az, hogy mit akar az öreg urtól Andrassy, mert hiszen a pepita báró most már végérvényesen elbucsuozott a politikától. Othagyta a belvárost, a pártját; szóval is, irásban is elbucsuozott a szerepléstől. Azután mégis vállalt mandátumot, de csak irásban küldte le a programbeszédét. S az is olyanforma beköszöntő volt, mintha bucsuzkodás lenne. Vigyük a maganeleté, — mondta a választások előtt. Mennyivel inkább vágyakozhatik ma. Nem szép Andrassy Gyulától, hogy zavarja a pihenést.

A politikai válság.

A függetlenségi párt kormányképessége.

— Saját tudósítónktól. —

Ma már nagyjában ismeretes az az álláspont, a melyre a függetlenségi párt helyezkedik a változott körülmények folytán. Kossuth Ferenc a párt magatartását kellőképpen cirkalmazta is egyik utolsó cikkében, a melyben a kormányképességről mondja el nézeteit. Ertesülésünk szerint a párt egyelőre hajlandó respektálni a meglévő közigazgatási alapot, a melynek megváltoztatása a törvényhozás joga és feladata, azonban az ez által felállított keretek között programponthajának megvalósítását követeli. A párt követelése katonai és gazdasági szempontból osztályozhatók. Az első közé tartozik mindaz, a mi a nemzeti hadsereg fogalmába vonható és illik. Így a magyar vezényleti és szolgálati nyelv, a magyar tiszték magyarsága, magyar nyelvű katonai bírások, a zászló- és jelvénykérdés rendezése. Ezeket a kérdéseket a párt a kiegyezés helyes magyarozatának és végrehajtásának természetes következményeként tekint.

A gazdasági téren az önálló vámterület a megegyezés conditio sine qua nonja. A függetlenségi pártot figyelmeztetnek arra, hogy ez az egész ország kívánsága és még a gazdasági közösség legtipikusabb képviselői is foglalkoztak már megvalósításának kérdésével. Így 1903. Szilveszter éjjelén tudvalevőleg Széll és Körber olyan javaslatot is tárgyaltak, a melylyel arra az esetre, ha a kiegyezés nem sikerül, átmenetileg a gazdasági különválás állapotára. Az aktadarab ott fekszik a miniszteriumok irattárában s bizonyosság arra, hogy az osztrák és

a magyar állam kormányai komoly eshetőségképpen foglalkoztak az önálló vámterület kérdésével. Az ellenzék tehát az 1899. XXX. t.-c. végrehajtását követeli, de még itt is számol a körülményekkel.

Arra való tekintettel, hogy a vám-közösség 1907-ig már megállapított s annak mérlegelése mellett, hogy hirtelen átmenet nehéz gazdasági követelményekkel járhat, a bankközösség és az éremszerződés 1910-ig érvényben van, eddig a határidőig hajlandó a vám-közösség fentartását elfogadni. Sőt vannak hangok a függetlenségi pártban, melyek például a német kereskedelmi szerződésekre való átmenetet, az önálló vámterületre való ismeretek idejét 1915-re is elfogadják, természetesen azzal a feltétellel, hogy az autonóm tarifája a kereskedelmi szerződések tárgyalásánál ez a terminus a törvényhozás által megállapított. A pártban sokan vannak, akik a vám-közösség idejére is a két szerződésben levő állam között közbenső vámvonallal felállítását óhajtják.

Ezek a követelések legmarkánsabb pontjai. Elengedhetlennek tartja a párt annak a kormányának a programjából, melyet támogatni hajlandó, az adóreformot, a választói jog kiterjesztését, a belügyi alapozó reformok által a politikai közélet tisztaságának biztosítását és a külképviseletnek a magyar nemzeti állam szempontjából való teljes átalakítását. Ha Andrassy Gyula ilyen programmal alakít kormányt, úgy a függetlenségi párt is támogatja, de természetesen külön párt marad.

A függetlenségi pártnak a változott viszonyok között tanúsítandó magatartásával foglalkozik ma egy nagyérdemű cikkben Hoitsy Pál, a ki figyelmeztet arra a beszédre, melyet Gyomán husz év előtt mondott s melyben kifejezést adott annak a nézetének, hogy a függetlenségi párt programját csak úgy lehet kormányképessé tenni, ha külön választja a mi azonnal megvalósítható attól, ami időt igényel, a mit hosszasan kell előkészíteni, vagy a mit esetleg, csak válságok felidézése és rázkódások idején lehet elérni. Már akkor kijelentette, hogy az elvekből semennyit sem szabad engedni, az ország teljes függetlenségét kell követelni, a nemzet természetes jogait alku tárgyává tenni nem szabad. De egyben felhasználónak mondott minden kis alkalmat, mikor e jogok bármily kis mértékben is tágíthatók. Husz év múlva most a függetlenségi párt rájött ennek az álláspontnak a helyességére.

Andrassy munkássága.

Gróf Andrassy Gyula a mai nap folyamán befejezi előzetes tájékoztató munkáját és holnap már Bécsben lesz, hogy a királynak jelentést tegyen. Ertesülésünk szerint a mai napon a szabadelpvüpart három tagjával: Láng Lajossal, Falk Miksá-

val és Szivák Imrével fog érintkezni és ezzel be is fejezi az előleges tanácskozásokat. Tiszta kép a helyzetről ma sincsen. Két forgalomba jött verzió szerint Andrassy sikereket ért volna el és abban a helyzetben volna, hogy a kormányalakítást elvállalhatja. Az egyik verzió az, hogy Andrassy ugynevezett munkakabinetet fog alakítani az összes pártokból, mely kabinet kimondaná a lex-Daniel érvénytelenségét, megszerezne a költségvetést és az ujoncmegajánlást és keresztülvinné a választási reformot, esetleg a házszabályrevíziót. Andrassy beköszöntő beszédében azonban előre jelezte, hogy ezek elintézése után keresni fogja az új alapot, mely középpontot foglalna a 67-es és 48-as felfogás között és lehetővé tenné az eddig különböző alapokon állott pártok együttműködését. Ebbe az elintézésbe állítolag a függetlenségi párt is belemegy.

A másik verziót a néppárt közlönye adja közre: körülbelül lényegében egyezik az előbbivel és így szól:

„A mai nap eseménye, hogy a politikai válság befejezettnek mondható, mégpedig olyanképpen, hogy gróf Andrassy Gyula missziója sikert aratott.

Mint a beavatott politikai körökben beszélnek, gróf Andrassy Gyula holnap a baloldali koalíciós kabinet névsorával Bécsbe utazik. Ideiglenes kormány lesz, mely a legfontosabb és legsürgősebb javaslatokat elintézi; ennek fejében a baloldali pártok egyelőre a választói reformot kapják a census leszállításával, a választókerületek arányosításával és a községenként való titkos szavazással. A választói reform életbeléptetése után pedig öszszel, új képviselőválasztások lesznek. A szabadelpvüpart a válság ezen megoldásából az egész vonalon ki van rekesztve.

A két verzióban az a különbség, hogy az első szerint az összes pártok részt vehetnének a munkában, az utóbbi szerint a szabadelpvüpart kívül marad; továbbá az első szerint a kormány ebben a Házban keresné az új közigazgatási alapot, a második szerint ezt új választásokkal igyekeznék megállapítani. Mindkettő szerint egyelőre Bécs akarata teljesülne és a függetlenségi program a további intézkedésig jégre kerülne.

Van még harmadik verzió is, a mely szerint Andrassy a függetlenségi pártot nem tudta volna a halogató politikának megnyerni és ezért holnap csak beszámol a királynak, de kabinetalakításra megbízást nem vállal.

A királyi kihallgatás egyszerre világosságot fog a helyzetbe hozni. Ha Andrassy ezen a kihallgatáson kapja és elfogadja a kabinetalakításra a megbízást, akkor lényegében igaz lesz az első két verzió; ha nem, akkor a harmadik verzió igaz.

A bírálat korai volna, mert az

igaz tényállás még nagyon is homályban van; de az mindenesetre csodálatos jelenség, hogy a hírek tulnyomó része szerint az ellenzék ideiglenesen felfüggesztené az elvi alapokat és közreműködne oly kabinetben, mely nem csinál egyebet, mint azt, amit Bécs kíván: megszerzi mindazt, amit Bécsben úgy hívnak, hogy „Staatsnothwendigkeiten.“

Széll Bécsben.

Bécsi tudósítónk jelenti, hogy odafent azt beszélnek, hogy Széll Kálmán ma este Bécsbe érkezik és hogy ez a politikai válsággal van kapcsolatban. Tudósítónknak nem volt módjában a hír valódiságát ellenőrizni.

A szövetkezett ellenzék értekezlete.

A szövetkezett ellenzék ma délután tíz órakor a Saskörben értekezletet tartott, melyen kétszáznál több képviselő jelent meg. Az értekezleten Kossuth Ferenc elnökölt. Egyhangulag kimondták, hogy a szövetkezést továbbra is fenntartják s újból megválasztották a vezérő-bizottság tagjait. Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósításunk számol be:

Az értekezletet Kossuth Ferenc nyitotta meg. Elmondta, hogy az ellenzék a választások óta először találkozik. A korona és a kormány a nemzet itéletére hivatkozott s a nemzet az ellenzéknek adott igazat és többséget. Ezzel nagy nemzeti munka elé állított minket; az alkotás munkája elé. A nemzeti politikai ügyét kell győzelemre vinnünk. Ennek egy módja van, ha a szövetkezést fenntartjuk továbbra is. Hazafias kötelességünk megvalósítani mindazokat a programponthajakat, melyeket a szövetkezett ellenzék maga elé tűzött. A programot részleteiben is fejtegetni időelötti. De azt máris kijelentheti, hogy nem helyezkedhetünk arra az álláspont-ra, hogy mindent vagy semmit. Hanem arra kell céltudatosan, folytonos hazafias munkálkodással iparkodunk, hogy ez a minden: az állami önállóság minél előbb megvalósítható. Egész sora az alkotásoknak van, melyekben köztünk nincsen eltérés. Ilyen a közigazgatási függetlenség megvalósítása. Ebben — úgy látszik — nagyobb akadály nem lesz. Nagyobb nehézség lesz a katonai téren a nemzeti szellemnek erősebb bevitelére és érvényesítésére. Mindezekre törekednünk kell. Az ellenzék szövetkezése az alkotmányosság erős bástyája, ez ellen állást foglalni a koronának nem lehet érdeke. — Szeretettel támogassuk egymást az alkotások terén, mint a hogy a választások idején az erőszakokkal szemben támogattuk egymást. Kéri az értekezletet: nyilvánítsa ki, kiket kíván a vezérő-bizottság tagjaul megválasztatni. (Nagy éljenzés.)

Hock János: bejelenti, hogy br. Bánffy Dezső beteg és őt bizta meg, hogy nevében és az újpart nevében kijelentse, hogy továbbra is készséggel maradnak a szövetkezés táborában s teljes erővel részt vesznek a tisztítás munkájában. (Helyeslés.)

Babó Mihály meleg szavakban emlékezik meg a vezérő-bizottság működéséről és indítványozza, hogy a vezérő-bizottság eddigi tagjait

kérjék fel az ügyek vitelére. (Viha-ros éljenzés.)

Kossuth Ferencz a vezérlő-bizottság nevében köszönettel fogadja a megbízást.

Gróf Apponyi Albert: Még az a negatív feladat, melyre szövetkeztünk, még nincs elérve. Nem lepi meg, hogy az ellenfél nem akar a nemzeti akarata nem az a gyökér, a melyből az táplálkozott s ma is felhasználja a nemzet ellen azokat a titkos tényezőket, melyek működése évszázadok óta átka volt a nemzetnek és királynak egyaránt. Egyedüli eszköz ez ellen az ellenzéki blok fenntartása. A Ház alakulásánál biztosítani kell, hogy oly kezébe kerüljön a vezetés, mely biztosítja a törvényeknek és a jognak az uralmát és kizárja, hogy hasonló bűnök a nemzet ellen elkövetessenek. A magyar nemzet kiépítését nekünk teljes erővel kötelességünk megvalósítani. (Nagy éljenzés)

Gróf Zichy Aladár indítványozza, hogy a nemzeti ellenzékhez köszönet iratot intézzenek. (Helyeslés)

Polónyi Géza: A Sas-körben üdvözli mint házigazda az ellenzék. A lenyűgözött nemzeti lelkiismeret felszabadításának apostolait, Kossuth Ferenczet és gróf Apponyi Albertet ünnepli. — Indítványozza, hogy nekik, továbbá gróf Zichy Aladárnak, báró Bánffy Dezsőnek és Tóth Jánosnak a szövetkezett ellenzék jegyzőkönyvben mondjon köszönetet.

Haviár Dániel az ujonnan megválasztott képviselők nevében köszöni az ellenzék hazafias munkáját.

Olay Lajos az ellenzéki sajtónak indítványozza a köszönet kimondását.

Kossuth Ferencz a disszidensek vezéreinek, gróf Andrássy Gyulának és Darányi Ignácznak is kéri a köszönetből kijáró részt megadni. Az értekezlet 12 óra tájban ért véget.

A román képviselők.

A legújabb párt tagjainak bemutatója.

— Saját tudósítónktól. —

— febr. 7.

A képviselőháznak sok új embere van, sok új ismeretlen, de annyira egy se ismeretlen, mint a román nemzetiségű képviselők. Pedig már *heten* vannak s nem lehetetlen, hogy fölviszik nyolcra. Tehát már határozott pártot formálnak s úgy hangoztatják, hogy nem csupán a címben akarnak párt lenni, hanem a képviselőházban is erős akcióra készülnek. Joggal tarthatnak tehát számot az érdeklődésre, a mely eddig talán mostohául bánt velük.

A képviselőháznak eddig hét román nemzeti párti tagja van: jelöltjeik közül kettő pótválasztásra került.

A megválasztottak közül a legtekintélyesebbek egyike dr. Pop C. István, aradi ügyvéd, a kit a világiosi kerületben választottak meg. Negyvenöölce-ötven esztendőes ember. Azt fogták rá, hogy székely eredetű, de saját bevallása szerint régi román család tagja, a mely a nemességet még Apaffy Mihály erdélyi fejedelemtől kapta. Aradon híres kriminálístának ismerik s mint ilyen sokat szerepelt a nemzetiségi pártok védői asztalánál. A nagy memorandum-pörben *Albini* Septimus

védője volt; később a gyulafehérvári törvényszék előtt ennek öcsését, *Albini* Liviust védte, a kit a Janku-alap elikkasztásával vádoltak. A szerb „Zasztava” egyik pörében *Popovics* Mihályt védte, ki a kisdédovókról szóló törvény ellen izgatott, 1895-ben pedig a budapesti esküdtbiróság előtt Ziakot, az ismert tót szerkesztőt. Az aradmegyei román nemzeti klub alelnöke s Aradmegye közgyűlésein nem egy alkalommal szenvedelmes vitákat provokált.

A másik aradi képviselő dr. Suciú János ügyvéd, a borosjenői kerület győztese. Rövid időn belül másodszer lépett föl; multkor Nagylakon dr. Nagy Sándor ellen próbálkozott meg, de nagy kisebbségben maradt. Ő is a nemzetiségi pártok egyik védője; nemrég az aradi „Tribuná”-t védte a nagyváradi esküdték előtt, egy cikk révén, a melyben az aradi romáulap a nemzetiségeknek a magyarok ellen való szövetkezését ajánlotta. Szangvinikus férfi, a ki esetleg a képviselőházban is tud vihart kelteni. Az aradi görögkeleti román egyházmegeyében tevékeny működést fejtett ki, egyik legnagyobb hive volt Mangra Vazul püspökké választásának; most azonban a politika elválasztotta őket. Suciú nemzetiségi maradt, Mangra pedig „egyházi érdekből” egy szép napon a szabadelvű párt tagja lett.

A memorandum-pör vádlottjai és elítéltjei közül is van egy román nemzetiségi képviselő között: dr. Mihali Tivadar dési ügyvéd, a nagyilondai kerület képviselője. A memorandum-pörben másfélévi államfogházra ítélték, a melyből egy esztendő és két hónapot le is ült Vácott. Igen jómodú ember. A román nemzetiségi pártnak azt a programtervezetét, a mely a lapokban is megjelent, ő és dr. Vajda-Vojvod dolgozták ki. Ezt a tervezetet a szebeni nagygyűlés azonban korántsem fogadta el, hanem kimondta, hogy az új nemzetiségi program megállapítása a román képviselők hivatása lesz.

Pap csak egy van a román képviselők között: Damián Vazul brádi esperes, a kit a körösbányai kerületben, esperessége kerületében választottak meg. Hunyadmegye közgyűléseinek volt eddig egyik gyakori szónoka, s úgy mondják, a legjobb román népszónokok egyike. A fivére híres ügyvéd: Damián Simon, a brassói ügyvédi kamara elnöke.

Az ötödik: dr. Novák Aurél fehértemplomi ügyvéd, a szászabányai kerület képviselője. Meglett koru ember, de a nemzetiségi mozgalmakban nem igen szerepelt. Ugy mondják, neki is része van abban, hogy Fehértemplom városa román és nemzetiségi érzésű polgármestert választott.

A legfiatalabb a román képviselők közül: dr. Comsia Miklós kereszényiszigeti orvos s ugyanannak a kerületnek képviselője. Alig harminc esztendőes. A nemzetiségi szereplésbe főképp az vitte bele, hogy dr. Viád Aurélnak barátja, vele együtt alapítói közé tartozott a „Libertatea” című román újságnak.

Csak egy embere van az új pártnak! dr. Viád Aurél, aki az elmúlt ciklus második felében is tagja volt a Háznak. Akkor a dobrai kerületet képviselte, most pedig Szászvároson választották meg. A szászvárosi győzelem nem volt meglepő. Ott van ügyvédi irodája; lapja, a „Libertatea”, amely első zászlóbontója volt a románok ak-

tivitásának; bankja, az Ardeleana nevű pénzüzet, amelynek ő a vezérigazgatója. Ez mind összevéve nem kis hatalmat biztosítottak neki.

A pótválasztásra kerülő román nemzetiségi párt elnöke, ilyészfalvi Papp György, aki Szilágycsehen lépett föl. Azelőtt dr. Ratiú János életében alelnöke volt a román nemzeti komiténak s e minőségében a memorandum-pörbe is keveredett; a kolozsvári esküdtbiróság egy esztendei államfogházra ítélte, amelyet le is ült Vácott. Nagybirtokos s a románoknak ez idő szerint legtekintélyesebb embere. A szilágycsehi kerületnek a passzivitás előtt több cikluson volt román nemzetiségi képviselője.

Pótválasztásra kerül Russu-Sirianu János, a kisjenői „Tribuná”-nak volt a munkatársa s ily minőségében többször el is ítélték; azután Aradon alapított román újságot, amely túlélte a szebenit.

Az új román képviselők különben még nem tanácskoztak jövendő magatartásuk felől, s csak az országgyűlés megnyitása után fognak közös találkozót adni. Valószínű, hogy a más nemzetiségi képviselők — két tót és egy szerb — közös pártba fognak velük lépni.

76 és 68.

*

E két számhoz nem az osztály-sorsjátéknak, hanem a szerelemnek van köze. Az első numeris egy völegény éveit jelenti, a második egy menyasszonyéit, a miből látható, hogy ritka eset: öreg emberek ná-sza került a napi érdekességek közé. A kolozsvári anyakönyvvezető-helyettes Orbán Lajos adta össze tegnapelőtt a fehér hajú völegényt: *Krzeniveniczky* Jánost, reszkető fejű arájával: *Molnár* Borbálával. A mézesheteket nem Nizzában, hanem az Erzsébet menedékházban töltik el, merthogy ott laknak ők mindketten; életük alkonyán rászorultak a jöszivűek kenyerére. Szerették egymást már akkor, mikor még mindketten rózsás arcuk és tüzes vé-rűek, vagyis fiatalok voltak, de egymáséi törvényesen, hittel és esküvel csak most lehettek, mikor rájukcsapott az aggkor dere. — Hogy e ritkákori szerelmes sziveknek regénye teljes stilszerűségben játszék le, az agg mátkapár egy 78 éves aggyasztánt: *Freder* Lipótot s a még idősebb, 82 éves *Zonda* Ignácot hozta magával tanukul az anyakönyvi hivatalba.

Az inségtörökbuza tragédiája.

Történet Kolozsmegyéből.

— Saját tudósítónktól. —

A kolozsmegyei inségesek javára a földművelésügyi miniszter — mint annak idején megirtuk — huszonhétézer métermázsza (kétszázhetven kocs) inségtörökbuzaát engedélyezett. A kiutalt segély egy része már meg is érkezett, de oly kevés a segélyre szorult jelentkező száma, hogy a jámbor olvasó valószínűs kis Eldarádónak képzelheti Kolozsmegyét. *Eddig ugyanis csak 25 azaz*

huszonöt kocsi törökbuzaát kölcsönt vettek igénybe az „éhezők”, habár az egyes járási főszolgabírák csakugyan kínálva-kínálják az inséges községeket a segélyezéssel. Annak pedig, hogy az inségekölcsönök felvételétől a nép ennyire távortartja magát, nincs más oka, mint az, hogy az egyes községi képviselőtestületek nem hajlandók vagyoni felelősséget (kezesiséget) vállalni éhséggel és nyomorral küzdő embertársaikért. A segélyezés módja tudniillik a következőleg történik: Az egyes községek két évi időtartamra kölcsönkötvényeket állítanak ki a felveendő inségtörökbuzaáról. A kapott mennyiséget azután az arra utaltaknak kiosztják. A visszafizetésért a község lévén felelőssé téve, kölcsönt a községbeliek csakis abban az esetben nyerhetnek, ha a kötelezvényt a község mint erkölcsi testület állítja ki. — A község, mint erkölcsi testület azonban nem igen bizik a szegény éhezők erkölcsében és épen ezért nem nagyon siet a maga nyakára újabb terhet felvállalni — másokért. Lehet, hogy a községnek, mint erkölcsi testületnek igaza van, midőn kutyába veszi az éhínséggel tusakodó napszámosok és rongyos földművelők sorsát, de talán erkölcsi szempontból mégsem egészen igazságos dolog ily mostohán elbánni a nép mostoha fiaival csakis azért, mert neveik nincsenek feljegyezve a „B” lapon. Ennek a tartatlan felfogásnak lefegyverezésén régóta dolgoznak a megye vezető férfiai és épen ezért közelebbről egy szabályrendeletet is alkotott a megye közönsége, a melyet most a bglügyminiszter is jóvá hagyott. Ez a jogérvényes szabályrendelet azokat a szükséges intézkedéseket tárgyalja, a melyekkel a nyomorgó népet az inség ellen meg kell védelmezni és pedig az áltai, hogy az arra érdemes feltétlenül segélyhez jusson. A hatóság épen ezért meg is tette a lépéseket, hogy közelebbről egy nagyobb mennyiségű inségtörökbuzaát oszthassanak ki a szegénysorsuaknak.

Kossuth-kép

a

csendőr laktanyákban.

— Saját tudósítónktól. —

Megirtuk, hogy a csendőrlaktanyákban a hazafias magyar csendőraliszték mindenütt kifüggesztették a király képe mellé a magyar nép atyjának: Kossuth Lajosnak arcképét. Ez most szemet szurt az intező köröknek s a laktanyaszabályzat 37. §-át, a mely eddig minden megszorítás nélkül megengedte, hogy a falra képeket és arcképeket függeszsenek, most egyszerűen megváltoztatták, illetőleg ujjal helyettesítették, a mely szóról-szóra így hangzik:

„37. §. A szobák csinosításánál megengedtetik, hogy képekkel, tükrökkel és órákkal a szobák falai díszítsenek; ily képek lehetnek: ő felségeik, a királyi család tagjai, miniszterek, államtitkárok, előljárók és fellebbvalók,

valamint a saját és bajtársak képei, illetve lényképei, továbbá vallásos irányzatú képek és jelmondatok, tájképek, bekeretezett hadparancs, dicsérő bizonyítványok és okiratok. *A most említettektől eltérő vonatkozású képek vagy okmányok kifüggesztése tilos.*

Ez az új szabályrendelet a „Rendelei Közlöny” ezidei második számában jelent meg. Tendenciája éppen nem kétséges, de jellemző az is, milyen kétségbeesetten próbálja elnyomni a nemzeti érzéseket a magyar kormány.

Füst-merénylet.

*

Ugy látszik, forradalmi idők előtt állunk. Mindenhol belső források hírei érkeznek. Délamerikában Venezuelából is, Buenos Ayresből (Argentína fővárosából) is azt jelentik, hogy forradalom van készülőben. — Európában pedig az orosz források és a Balkán robbanékony hangulata mellé sorakozik Spanyolország belső elégtelensége. A gyermekkirály uralkodása a zilált anyagi viszonyok, a klerikális erőszakoskodások és nyuzások unottsága általános elégtelenséget idézett föl, mely már évek óta lehetetlenné teszi a nyugodt kormányzást. Ez az általános elégtelenség buktatja meg sorba a miniszteriumokat. És ennek tulajdonítható az a nagy félelem, mely az udvari körökben minden csekélységre elfogja. Jellemző erre nézve a legújabb *merénylet-hír*. A tegnapi ebéd utáni ebéd alatt az ebédlőterem kályhájára füstölni kezdett. A füst fojtó volt és rossz szagú. Nosza, elterjedt rögtön az a hír, hogy a királyi család a kályhából kiáramló mérges gázokkal akarták elpusztítani. És a királyi palota fűtésére felügyelő mérnököt is tartóztatták. Hát ahol a kályha füstjében is merénylet keresnek, ott bizonyára alapos ok lehet a félelemre.

Egy érdekes ember halála.

— Saját tudósítónktól. —

Nevezetes halottja van a főváros közéletének és társadalmának: az öreg Tenczer Pál. Szelid kék szemét, hosszú fehér haját és szakállát nemcsak az Abbazia Eötvös asztalánál ösmerték, hanem a főváros, közgyűlési termében, a VI. kerületi klubéletben és a pesti zsidó hitközség minden életnyilvánulásában látták föl-föltünedezni. Mert amilyen közepes ember volt, különben olyan jól tudott adminisztrálni és olyan nélkülözhetetlen tudta magát tenni mindenütt, ahol önzetlen, kis igényű munkásokra volt szükség.

A fővárosban mint tanító kezdte a pályáját, de abban a korban, a mikor szinte vadásztak az oly zsidó polgárokra, akik a magyar közéletben szerephez volnának juttathatók. A 60-as években történt az, a ki egyezés küszöbén. Tenczert erre a szerepre az is predesztinálta, hogy erős hazafias lélek lakozott benne, ami a 60-as évek német világában arra készítette, hogy magyarosító, magyarul oktató zsidó egyesületet létesített s az akkori zsidóságnak

lapját, a Magyar Izraelitát is szerkesztette, a melyet olyan rebellisnek tartottak, hogy a cenzura nem egyszer okozott az irónak és szerkesztőinek kellemetlenséget.

Ezen a réven Tenczer is „bélyegzett” ember volt s ez az ő bélyege, mártíromsága volt alapja későbbi szerepléseinek. Résztvett az 1868-iki zsidókongresszuson, még pedig mint annak egyik jegyzője s azután zsidó összeköttetései révén emelkedett — mindaddig, míg a demokrata párt le nem törte a VII. kerületi polgárság kaszinói vezetőségét.

A pesti zsidó hitközségnél elfoglalt pozíciójának azonban e kudarc sem ártott. Irányító szerepét tovább is megtartotta. Ott sürgött-forgott minden választásnál, megejtette a jelöléseket és az 1904. évi választási aktusokat is ő vezette.

Igazi törzsfőnök volt, típus a fővárosban. Telve jóakarattal, lelkesedéssel, mások érdekeiért való munkavágygyal, a minek fejében nem igényelt egyebet, mint — szerepet. Ez a szerepe még a mostani terézvárosi választáson is meg volt és a szavazás éjszakáját is átvirrasztotta. Mintegy két éve azonban már annak, hogy napról-napra vesztette erejét, összeszent, töpörödött és amugy is hibás lába alig bírta a járást, de ha tehette, helyt állott.

Éveken át szerkesztette a *Neues Politisches Volksblatt*ot abban a hazafias szellemben, mely egész valóját eltöltötte. Ujságírói működéséről sok adomá forog közszájon, valamint hogy korának minden nevezetes emberével való ismerettségéről és a nevezetesebb eszményekben való részvételéről is nem egyszer derültséggel szokás megemlékezni.

De gondolkozzék valaki Tenczer Párról akárhogy, az immár megboldogult nagyon érdekes alakja volt ifjú fővárosunknak. — Azt hisszük a terézvárosi választáson reászakadt újabb kudarc siettetett halálát. Ezt tulélni már nem tudta, mert mindazt összetörve, összezúzva látta, a miért több mint négy évtizeden át munkálkodott.

Egyletek.

Közgyűlés. Az Erdélyrészi Falkavadász társulat rendez évi közgyűlését február 26-án, vasárnap délután 4 órakor tartja meg a kolozsvári kaszinó helyiségében, a következő tárgysorozattal:

1. Elnök megnyitása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítése, két tag kiküldése.
3. Pénztárnok évi jelentése.
4. Az évi költségvetés megállapítása és a megelőző évi zárszámadásra vonatkozó számvizsgáló jelentések meghallgatása, elfogadása és a felmentvény megadása, esetleg megtagadása.
5. Választmány kiegészítése.
6. Számvizsgálók megválasztása.
7. A versenyfeltételeket megállapító bizottság kiküldése.
8. Választmány és egyesek indítványai.

A muzeumi bizottság ülése.

A Mátyás-házban levő „E. K. E. muzeum” igazgatójának, Hermann Antal dr.-nak elnöklete alatt tegnap ülést tartott a muzeumi bizottság. A főtitkár jelentést tett arról, hogy 2 hó lefolyása alatt 354 látogatója volt a muzeumnak. A muzeumok és a könyvtárak országos főfelügyelő-sége a multakban adott muzeumi segély elszámolását jóváhagyólag tudomásul vette és kilátásba helyezte a folyó évre 1000 korona utalványozását. Jelentést tett továbbá a főtitkár arról, hogy Gróth István a budapesti iparművészeti szakiskola tanára a karácsonyi ünnepeken egy rajzolóhozott a muzeumba és 3 héten keresztül a muzeum becsesebb tárgyait lerajzoltatta. A rajzok miniatúr fognak szolgálni a növendékeknek, mert azokból akarja Gróth a valódi magyar stílust életre hívni. Ezek után tárgyalás alá vették a muzeum továbbfejlesztésének módzatait és a képes levelező-lap kiállításának, valamint az erdélyi egyházi himzesek kiállításának ügyét. A kiállításra beküldött anyagból itélve mintegy 450 drb. egyházi himzés kiállítására van remény. Ezen kiállítással kapcsolatosan ki fogják állítani az egyesületnek ama becses népies himzéseit, a melyek eddig hely hiányában becsomagolva őriztetek. Elhatározták, hogy a kiállítandó varrottások részére szükséges új tárlók költségvetését beszerzik. Új néprajzi csoportokat fognak felállítani, azok között kiválóan fontos és látványos leend a torockói néptípus és festői népviseletnek bemutatása. Továbbá, egy Fogaras vármegyei havasi juhászatnak bemutatását határozták el.

Kincset érő versek.

*

Manapság, a mikor potom árért vesztegetik a világhírű írók műveit is, akad még széles Magyarország nyolcvanezer poétája közül egy, a ki nem kevesebbet kér 4 db. zöngeményért, mint 30 ezer koronát. A mit bizonyít egy vidéki lapnak híre, a melyet szóról-szóra itt adunk:

Beck Sándor, békésmegyei fűzesgyarmati lakos, vas és fűszerkereskedő és gépraktáros az új évre kedveskedésül bevöi között szétosztandó csinos naptárakat készített s azon naptárakban Jancsó Béla fűzesgyarmati lakos, szépirodalmi írótól négy különböző alkalmi verset is megjelentetett. Azonban alaposan megjárta velők nevezett kereskedő, mert a mellett, hogy engedelem nélkül, ismeretlen uton szerevezve, jogtalan módon eszközölte azon versek közzétételét és forgalomba helyezését, — azonkívül még két verset értelemzavaró változtatással adott közre s most Jancsó Béla szerzői jog bitolás miatt és egyben 30,000 korona kártérítés iránt Beck Nándor kereskedő ellen pert indított.

A kinek igaza van.

*

Budapestről írják: A Terézvárosi kaszinópártiak, hogy enyhítsenek mély bánatukon — (mert a választáson a kaszinó-pártot és nem

Hieronymit buktatták meg) sürgős értekezletre szólították a tagokat. Nagy eseményről számoltak el. Nem a szenvedett vereségről, hanem arról, hogy Gorkij, a nagy orosz író fogházban sorvad és immár a kaszinóra vár a nagyszerű kezdeményezés, hogy Gorkij szabadságát a muszka cártól ki-erőszakolja.

Mikor a nevezetes ügy előadója már tízedszer említette a Gorkij nevét, egy választási pótbizalmi férfiú felkiáltott, kültelki ékesszó-lással:

— *Haben wir ausser Gorkij keine andere Sorgen?*

A forradalom.

Katonák vérengzése. — Lázongó tartalékosok. — A tíflizi zavargások.

— Saját tudósítónktól. —

A Szlovo Polszki-nak jelentik Volkoviszkból, a grodnói kormányzóságól:

Háromezerkétszáz tartalékos, a kiket a dandár kiegészítése végett Káliszba hívtak be, az élvezhetetlen koszt miatt fellázadt. A tartalékosok behatoltak a pálinkás boltokba, s elvitték a pálinkát, a melyet részben maguk ittak ki, részben pedig potom áron eladtak a parasztnak.

Mikor pedig a zendülő tartalékosok a főtéren megrohantak egy pálinkamérést, a kirendelt katonaság kétszer sortüzet adott s két tartalékos elesett és tizenegy megsebesült. — Kilencszáz tartalékost a kaszárnyába kísérték, a mely előtt véres verekedés volt és a katonaság *ujra tüzelni volt kénytelen*. Egy tartalékos a dandárparancsnokhoz fordult azzal a kijelentéssel, hogy társai közül egy sem fog Mandzsuroszágba menni.

A dandárparancsnok feleletül revolverrel *agyonlőtte a tartalékos katonát*, de az utóbbinak társai a tiszre vetették magukat és véresre verték. Itt is nagyon sokan elesetek és megsebesültek.

Mint hogy a zendülők tizenegyet üzetlet kiraboltak, még két zászlóalj gyalogságot kellett kiküldeni. Ezután ezer tartalékost, be sem várva a dandár kiegészítését, vasúti kocsiba raktak. A tartalékosok egy lengyel tiszt vezetésével, énekelve indultak el s a pályaudvaron is kijelentették, hogy nem fognak a japánok ellen harcolni.

Tiflisz, febr. 7.

A zavargások egyre tartanak. Pénteken egyes izgatók felhívásokat osztogattak az utcán; valamennyiüket elfogták. A szombati nap csendben múlt el. Vasárnap délután a nép a város központjában tödült össze; a munkások proklamációkat osztogattak és kibontottak egy veres zászlót. Mikor a rendőrök a zászlót el akarták venni revolverekből rájuk lőttek; három rendőr megsebesült, közöttük kettő súlyosan. Utóbb lovas kózákok jöttek a rendőrség segítségére és elfoszlatták a tömeget. Harminc embert elfogtak; igen sokan megsebesültek; számukat

nem lehetett megállapítani. A kórházba csak tíz sebesültet vettek felj ezek között csak egy súlyosan sérült ember volt.

Varsó, február 7.

A sztrájk még mindig tart. Különösebb dolog az utolsó 24 óra folyamán nem történt.

*

Pétervár, február 7.

(Az orosz távirati ügynökség jelentése.) A nemesség gyűlése ma elhatározta, hogy a következő köriratot intézi a cárhoz:

Urunk! Pétervár nemesség boldog, hogy felségednek és a cárnéknak a trónörökös születése alkalmából szerencsét kívánhat. Adjon az isten egészséget és dicsőséget neki. — Nehéz idők járnak. Mindnyájunknak szívét bubánat tölti el a belső és külső zavarok miatt. Ellenség támad bennünket. Céljuk Oroszországot szégyenletes békére bírni, tönkre tenni, távol földön lévő területét elragadni tőle és az évszázadokon át szentesített kormányrendszerét felfordítani.

Az ilyen helyzet az ország összes szellemi és fizikai erőinek megfeszítését kívánja. Megoldást kell találni. Minden szó, a melyet e komoly órában intéznek felségedhez, nagy felelősséggel jár. Minden reményünk csak felséged, mi pedig mindannyian tanui vagyunk annak, hogy felséged milyen aggodalommal csüng Oroszország fejlődésén. A múlt év december 25-ike felújította amaz alattvalóidnak reményeséget, a kik ama rendelet kedvező hatása alatt, a haza igaz üdvét az ország nyugalomban és a nép sürgős igényeinek szakadatlan kiegészítésében látják. Az így gondolkodó oroszok száma hatalmas.

Erősek alapelveik által, de nem egyesültek, hogy valamely titkos szervezett ellen küzdenek, a mely igyekszik a kormány és a társadalom alapját megérintni. Urunk; Nem először borítják Oroszország egét sötét felhők, de hazánk minden megrázkódtatás után csak erősebb lett és büszkén és hatalmasan haladt fejlődésében. A monarchikus autokráciának a hü orosz nemzettel való szövetekezéséből Oroszország mindig erőt merített, melynek sem külső ellenség, sem belső zavar elmentálni nem tudott. Pétervár nemessége meg van győződve arról, hogy ez a kapocs elszakíthatatlan és kell, hogy győzedelmeskedjék. Isten segítségével bátor csapataink kockára teszik életüket a cárt és a hazáért és az orosz fegyvereket új dicsőséggel koszorúzzák.

Az ur segédelmével a belső zavaroknak is végük lesz. Urunk! Szándékaid nyilvánvalók. Az egész nép vágyakozva várja a császári akarat teljesítését, de a hivatalnokok és miniszterek, bárminő jók legyenek tulajdonságaik és nagy legyen buzdóságuk, nem fogják megoldhatni a nemzeti élet minden kérdését. Urunk! Elődeid hallgattak a nemzet kiválasztottjainak szavára. Ez a szokásuk nem gyöngítette az

autokráciát, sőt erősítette azt és hozzájárult a mostani nagyság kiépítéséhez. Parancsolt meg most, hogy a nép választott képviselők szabadon emelhessék fel hangjukat a trón magasságához és megszabásod szerint vehessenek részt a törvényhozásban és a kormányintézkedések megállapításában. Urunk! A pétervári nemesség meg van győződve arról, hogy ha a cárnak van bizalma és jelét adja annak, hogy a trón és a nemzet szorosán összefüggenek, a belső zavarok megszűnnek és az egységes Oroszország felemelkedik, hogy uralkodójának hűen és jól szolgáljon a haza javára és dicsőségére és az ellenség félelmére.

A feliratot 158 szavazattal 20 ellenében elfogadták.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Február 8. Orvos-bál. New-York.

Febr. 11. Vasúti altisztek táncvigalma, Központi szálló.

„ 11. Megyei piknik, Megyeház.

„ 12. Munkások theaestélye, Torna Vivóda.

Febr. 16. Nőegylet fillér-estélye, New-York.

Febr. 18. Birósági piknik, New-York.

Febr. 21. IZR. nőegylet-estélye, New-York

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

„ 11. Megyei piknik, Megyeház.

+ **Vörösbál.** A kolozsvári hölgyek házbérsegélyző fillér-egyletnek jelmez-estélye 16-án lesz a New-York szálló földszinti termében. Az estély, melynek élén gróf Tholdalagi Mária, Szvacsina Gézané és Kiss Sándorné állanak, minden tekintetben fényesnek ígérkezik. A mulatság célja humanus, a mennyiben az estélyi rendező egyeslet azokat az önhibájukon kívül esetett szerencsétleneket segélyezi, kik egykor jobb napokat láttak, de a kik épen ezért koldulni nem képesek.

+ **Mulatság Tordán.** A kolozsvári református papnevelő intézet ifjúsága serényen készül a folyó hónap 18-án Tordán rendezendő mulatságra. Sikerült a theologiai ifjúságnak Kenessey Béla igazgatót megnyerni, a ki felolvasást fog tartani. A meghívók már szét vannak küldve s a kik tévedésből nem kaptak, forduljanak a rendező bizottsághoz. A hangverseny műsora a következő: 1. Eilenberg R. Menuett. Előadja az ifjúság zenekara. 2. Petőfi a Hortobágyon. Melodráma Váradi A-tól, zen. Kun László. Előadja Kacsó Lajos, hegedűn Nagy Lajos, zongorán Várnay Elemér kíséri. 3. Mendelssohn: Török borsal. Előadja az ifjúság énekara. 4. Felolvasás: Kenessey Béla theol. tanár. 5. Boross: Népdalegyveleg. Előadja az ifjúság énekara. 6. Vig szavalt, tartja Gebéldi Lajos. 7. Bach Gounod: Meditation. Előadja az ifjúság zenekara, zongorán Várnay Elemér, harmoniumon Régeni István. A zenét Koszta zenekara szolgáltatja.

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 503.

Az amerikai magyar.

Perényi Béla, — szerkesztő és sik-kasztó.

— Saját tudósítónktól. —

New-Yorkban többek közt megjelenik egy „Tárogató“ című magyar hetilap is. Ennek az újságnak szerkesztője és kiadója Perényi Béla. Persze az ember az amerikai magyarokkal szemben mindig gyanakodó, s ennél a névvel is gondolni lehetett:

— Ki tudja, mi nyomja ennek is a lelkiismeretét!

Nemrégiben megérkezett a Tárogató legfrissebb száma, s a kinek tekintete az újság második oldalára esett, az a következő amerikai rövidségű, de tartalmas, röpké mondatot olvassatta:

— „Szerkesztőnket letartóztatták.“

A cikkbe az is el van mondva, hogy a „Tárogató“ szerkesztőjét azért csukták a fegyházba, mert az amerikai magyarság gazdasági érdekeinek a megvédésére „International Forwarding Company“ címen bankot alapított, melyet elfelejtett törvényesen bejegyeztetni.

Miután azonban a bejegyzés elmulasztása miatt valószínűleg még Amerikában is becsukják az embert, sejtethető, hogy a bankár-szerkesztő ur olyasmit cselekedett, a mi után immár csak föld anyánk három másik része:

Afrika, Ázsia és Ausztria nyújthatna neki biztos menedéket. Ime, hírlapíró még Amerikában sem lehet büntetlenül — bankár. Megjegyezzük, hogy csak öt millió dollár az, mely a New-York Herald szerint a szerkesztő ur kezén nyomtalanul elült.

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

A függetlenségi bankettje.

Budapest, február 7. (Saját tud.) A függetlenségi párt képviselői ma ismerkedési estélyt rendeztek a Royal szálloda éttermében, a hol a megválasztott képviselőkön kívül mintegy háromezren jelentek meg. Az asztalfőt Kossuth Ferenc foglalta el, míg mellette jobbról Tóth János a függetlenségi párt háznagya, balról pedig Apponyi Albert gróf ültek. Az első pohárköszöntőt Tóth János mondta, utána Apponyi emelkedett fel, Kossuth Ferencre ürítve poharát. Éltette Kossuthot, mint a ki leghivatottabb képviselője az eszme erejének és a vezérlés szilárd-ságának, és a ki higgadt önmérsék-lésével és bámulatos kitartásával kivívni tudta a függetlenségi párt fényes győzelmét.

Kossuth Apponyit élteti és dicsőíti ékes szavakban. Kijelenti, hogy a míg él mindig fennen fogja lobogtatni a függetlenség zászlaját. Kossuth pohárköszöntője után az összes jelenlevők felállottak helyeikről és elzengték a Hymnuszt. Azután Szederkényi Nándor mondott

toásztot Apponyira, a kit azért éltet, mert a 48-at többre becsülte a 67-nél. Kossuth Ferenc az ifju képviselőket éltette, Benyovszky gróf a vezéreket, Kelemen Samu, az új szathmári képviselő — Apponyi Albertet. — Pohárköszöntőket mondtak még Buza Barna, — a ki a zemplénmegyeiek üdvözlését hozta el, Bernát Pál, Papp Elek, Sággy Gyula, Hrabovszky, Tóth János és többen.

Ausztria a helyetről.

Budapest, febr. 7. (Saját tud.)

A bécsi Reichsratban tegnap tárgyalták az ujoncjavaslatot nagy izgalmak között. Schumayer képviselő kikelt a magyarok nyakassága ellen, a mely mindig csak nemzeti engedmények árán hajlandó ujoncot ajánlani a közös hadseregnek. Wolff képviselő Tisza bukásában a magyar nemzeti eszme diadalát látja. Az ellenzék kivívott győzelmé után joggal követelheti magának a nemzet hogy a függetlenségi párt elveit ne adja fel és küzdjön az önálló független magyar hadsereg kivívásáért, a mely küzdelem minél előbb a közös hadsereg kettészakadását fogja előidézni.

Andrássy missziója.

Budapest, febr. 7. (Saj. tud.)

Beavatott körökben befejezettek tekintik Andrássy Gyula gróf misszióját, Andrássy ugyanis a függetlenségi vezérekkel 3 dologban végleges megállapodásra jutott. Ezek volnának a belügyi reformok, az önálló vámterület és a katonai reformok kérdései. A zárt ajtó mögött tartott tanácskozásokról nem szivárgott ki semminemű pozitív hír, de annyi tény, hogy az Andrássyval folytatott megállapodások szerint több koncessio van kilátásba helyezve, mint a mennyit eddig kapott a nemzet Bécs jóvoltából. Épen ezért nem is remélhető a békés megoldás ezuttal sem, mert Bécsben aligha fogják teljesíteni a függetlenségi párt által a nemzet javára követelt engedményeket.

Forradalom Argentiniában.

Budapest, febr. 7. (Saját tud.)

Buenos-Ayresből jelentik, hogy Argentiniában kitört a forradalom.

Öngyilkos vadászönkéntes.

Budapest, február 7. (Saját tud.)

Mara Gábor egy éves vadászönkéntes Bregenzben főbe lőtte magát. Mara egy hunyadmegyei előkelő család sarjadéka és erőszakos halála ismerősei és hozzátartozói körében nagy részvétet keltett.

Egy nagykereskedő bukása.

Budapest, február 7. (Saját tud.)

Sopronból jelentik, hogy ottan nagy konsternációt idézett elő Schwáby Jakab nagykereskedő bukása, a ki

több százezerre rugó passzívakkal bejelentette a csődöt. A nagykereskedő bukása nem csak a soppóniakat érinti, hanem felette érzékeny veszteséggel fogja sújtani a Dunántul több vagyonos kereskedőjét is, kikkel Schvábly üzleti összeköttetésben állott.

Gorkij rabságban.

Budapest, febr. 7. (Saját tud.) Pétervárról hivatalos uton megcáfolták azt a hírt, mintha Gorkijt szabadon bocsátották volna.

NAPLÓ.

— Hírek. —

Tisztelettel kérjük mindazon t. vidéki előfizetőinket, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, sziveskedjenek azt mielőbb megküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történhessen.

* **Egy fősolgabíró előléptetése.** A belügyminiszter jóváhagyta Kolozsvármegye törvényhatósági bizottságának azon határozatát, mely szerint *Kertész Samu* bánffyhungyadi fősolgabíró a VII. fizetési osztályba léptették elő.

* **Hány jelölt tett ügyvédi vizsgát a múlt évben?** A budapesti ügyvédi vizsgáló-bizottság előtt 1904-ben jelentkezett 405 jelölt, 79-cel több, mint 1903-ban. Ezek közül a vizsgától visszalépett 8, az írásbeli vizsgán való csempészés miatt felfüggesztettek egyet. A többi 396 közül 340 először vizsgázott, 156 pedig ismétlő volt. Az először vizsgázó 340 közül 309-et képesítettek és 31-et nem. A másodszer vizsgázó közül 20-at képesítettek, 11-et nem. Az összes 396 vizsgázó közül 88 bukott meg, ami 22%-ot tesz. Kiadtak 1904-ben Budapesten 308, Marosvásárhelyt 74, összesen 382 ügyvédi oklevelet. Mivel pedig 1904-ben 149 ügyvédet töröltek az ügyvédek jegyzékéből, létszám tehát az országban ismét 233-mal emelkedett.

* **A kigorrigált kinevezés.** A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy a király *Müller József* fegyverneki községi bírótól a neki adományozott ezüst érdemkeresztet visszavette s helyébe az aranyérdemkeresztet adományozta. Hogy az ezüst érdemkereszt kárba ne vesszék, a király a koási bírónak, *Daumer Pálnak* ajándékozta buzgó szolgálata elismeréséül.

* **Hogy irnak vidéken.** Remete Géza színész most Nyitrán működik, — hogy milyen sikerrel, azt élénken jellemzi a „Nyitramegyei Szemle” következő kritikusan megjegyzése: „Remete Géza a hülyét adta. Neki való szerep.”

* **Altiszti menage-ok.** Most, hogy a két éves katonai szolgálat megvalósítására készülnek, élénken foglalkoztatja a katonai köröket az altiszti kérdés. A két éves szolgálatnál tudvalevőleg tetemesen megapad az altisztek száma s így arra kell törekedni, hogy az altiszteket továbbszolgálatra bírják. Ezt azonban csak olyan módon lehet elérni, ha a továbbszolgáló altiszteknek tisztas ekzisztenciát biztosítá-

nak. Erre a célra akarja az altiszti menage-okat létesíteni a hadügyi kormány. Minden nőtlén altiszt részese lenne ennek a menage-nak, a mely olcsó és tisztességes megélhetést biztosítana neki. Ugy tervezik, hogy minden dandárnál egy ilyen menage lenne. Ott, ahol mind a négy zászlóalj együtt van, esetleg két menaget szerveznének. A szervezésnél mindenesetre tekintetbe veszik, hogy hány nőtlén altiszt van az ezrednél.

* **Kegyelem egy halálraítéltnék.** A múlt év december havában a gráci büntetőtörvényszék mint esküdtbiróság *Stergár Rudolf* gyári munkást gyilkosság miatt kötél általi halálra ítélte. Ezt az ítéletet a felső bíróság is megerősítette. Mint most értesülünk, a király megkegyelmezett a gyilkosnak és a kegyelmi tanács az elítélt büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta meg.

* **A korcsolyázás világbajnoka.** Stockholmból jelentik, hogy tegnap tartották meg a nagy nemzetközi korcsolyaversenyt a világbajnokságért. A világbajnokságot most ötödízben *Salchow Tirich* stockholmi bajnok nyerte el; a második díjat egy bécsi fiatalember, *Bohács Miksa* kapta.

* **Tolvajbecsület.** A becsület tulajdonképpen nemcsak azok privilégiuma, a kik mint „gentleman”-ok kétsoros szalon kabátot és monoklit szoktak viselni. Jut néha-néha egy kis adag a becsületből azok számára is, a kiket mint megbélyegzett embereket a tolvajok gyűjtőneve alatt emlegetünk. Ime élő példa reá *Mika Gábor* 27 éves csavargó legény, a kinek tegnap a rendőrséggel volt valami elintézni való ügye. *Mika Gábort* a Széchenyi-téren elfogták, mert egy uri embertől egy husz koronás bankjegyet elsikkasztott. A szociális elveket valló bűnös a rendőrségnél belsmerte tettét, de nagyban méltatlankodott a midőn értésére adták, hogy egyelőre a dolgozóházba helyezik el:

— Mit? ide kerülünk mi, kik a nemzetek, a társadalomnak fenntartói vagyunk, akik az isten szabad ege alatt könnyeket, verejtékcseppeket hullatva törjük magunkat a — nemzetért. A szociállsták azt mondják, hogy az urak a földönfutók, az éhenkorászok. Mi vagyunk azok uram — kesergett tovább a bűnös — mi, a kiket egy ballépésünkért szégyenre, gyaláztatra mindjárt a dolgozóházba helyeznek el.

Ilyen jajveszékkelő szavakban jutatta kifejezésre becsületérzését a letartóztatott tolvaj, a kinél egy szennyes zsebkendőn kívül egy új bajuszkötőt és egy új bajuszkéft is találtak. A rendőrtisztviselő a napok óta éhező *Mika Gábortól* megkérdezte, hogy ha nincs betevő falatja — miért költ ily felesleges cikkekre.

— Hja, kérem — így fejtegette tovább sajtáságos életnézetét a fogoly — jusson az ember bárminő mostoha életviszonyok közé is, egyről soha sem szabad megfeledkez-

nie, — a tetszetős külsőről... És lehet, hogy *Mikának* igaza van.

* **Felségsértő csizmadia.** A csizmadia mesterséget és a politikát a csizma és a politika létezése óta rokon fogalmaknak szokták venni. Nem annyira a politikusok értenek a csizma készítéséhez mint inkább a csizmadia a politikához. *Mózár Bertalan* kolozsvári csizmadia legény is nagy előszeretettel politizált, míg becsületes mesterségét elhanyagolta s többnyire facérkodott. Politikai műveltségét a külvárosok csapszékeiben fitogtatta, s különösen az új politikai helyzet megoldásának fogós kérdése foglalkoztatta lázasan a szeszől és csiriztől átitatott agyvelejét. *Mámorek* koponyájában támadt az idea, hogy a bonyolódott politikai helyzet vitatása közben a királyt okolja sok minden hibáért s végül durván megsértette az uralkodó személyét. A felségsértés *Mózár* tegnap éjjel egy *Emke-téri* csapszékeben követte el, a hol egy másik hazafi rögvést nyakon vágta a politizáló csizmadiat. Az inzultusból parázs verekedés támadt, amiben *Mózár* húzta a rövidebbet, mert alaposan összeverték, ezen felül meg felségsértését is fel fogják jelenteni az ügyészségnél.

* **A választás halottjai.** Két embert temettek el a napokban *Kronpachon*. A vasgyárban dolgoztak már évek óta; nehéz, testetlő munkát végeztek és mind a kettőnek nagy családja volt. A kalapács csatogása, az üllő zengése és a kerék zugása közé nemrég új, idegen hangok keveredtek. Künn éljeneztek egy nevet, a mire mások abcuggal feleltek. A házakra zászlókat tűztek, a korcsmák mindig hangosak voltak: választás készült *Gölnicbányán*. A vasgyár igazgatósága kipuhította a munkások politikai érületéts mikor megtudta, hogy ott mindenki fanatikus függetlenségi, szép szóval, hivatalnoki szekaturával és presszióval igyekezett őket jobb meggyőződésre téríteni. Így aztán sikerült elmergesíteni és elvadítani a kedélyeket a gyárban, így lett aztán köze a dologhoz a csendőrpuskának s így maradt kenyéradó nélkül sok kis apró gyerek és koldusan, özvegyen két feleség. Ki veszi vajjon lelkére ezeknek a szomorú, vigasztalan sorsát?..

* **A repülőgépes balesete.** *Lyonból* írják, hogy tegnap egy *Gardet* nevű mechanikus egy maga feltalálta ugynevezett sárkányrepülővel kísérletezett; fel is emelkedett vagy 30 méternyre, de azután lezuhant. A mentő ernyő enyhítette az esést, úgy, hogy *Gardetnek* csak a lába törött el.

* **Balesetek.** A gyorsfőzés áldozata. Tegnap *Szémann Eszti* 15 éves leány nagynénje *Kulich Simonné* Rudolf-utcai lakásán gyorsfőzőn tejet akart forralni, miközben az asztalterítővel együtt az égő spirituszt s a forró tejet magára rántotta. A szerencsétlen leány súlyos égési sebeket szenvedett s beszállították a kórházba. — *Veszedelmes zuhanás.* *Kömléi János* 29 éves mészár tegnap délelőtt a *Monostori-ut* 53 sz. ház egyik lakásában a mennyezet faéktiményét festette. A szerencsétlen ember négy méter magasból lezuhant s két oldalbordáját betörte. A sebesültet a kórházban ápolják. — *Angyal Biri* 22 éves cseléd-

leány tegnap szerelmi bánatból marólugot ivott. A mentők a leányt a *Külmagyar-utcában*, a református templom előtt találták összeroskadva, a honnan beszállították a *Karolina* országos kórházba, és kezelés alá vették. Az életunt szerelmes leány belsőszerűsúlyos sérülést szenvedett, valószínűleg felgyógyul.

* **A ki jobban tudja.** A diák történelemből felelt. Mikor minden mondanivalóját elvégezte, így fejezte be a feleletet:

— Halála után pedig meghalt! Óriási hahota tört ki a gyerekek között. A tanár ur is mosolygott és odaszólt annak a diáknak, aki legjobban mulatott a furcsa feleleten:

— Nos, hát mi a nevetséges ebben a feleletben, fiam?

A diák felállt és abszolút biztossággal válaszolt:

— Az, hogy így kellett volna mondani: halála előtt meghalt...

x *Látta-e Ön már a Rónai „Európa”* kávéházában a *Lefkovits-féle új billiárd asztalokat?*

SZINHÁZ

⊙ **A megboldogult, Bisson** vigjátéka, ma páros számú bérletben kerül színre. A vigjáték főszerepét: *Megyeri igazgató* játsza és *Horváth-Paula*, *Kassai*, *Hajnal*, *Palotai Piroška*, *Bérczi*, *Szegő* és *Váradiné* lesznek szereplő társai.

⊙ **János vitéz.** *Kacsóh Pongrácz* nagyhirű daljátékának, a „*János vitéz*”-nek összpórái annyira előhaladtak, hogy teljes képét adják már a mű előadásának. „*János vitéz*”-t, *Fedák Sári* híres szerepét: *Károlyi Leona* játsza s mellette *Tibor Lóri*, *Szekély* és *Kassai* lesznek a daljáték főszereplői. „*János vitéz*” bemutatás előadása szombaton, páratlan számú bérletszűnetben lesz. A bérlok jegyeit ez előadásra, szombaton délelőtt 10 óráig tartja fenn a pénztár.

⊙ **Loute,** *Pierre Véber* rég nem adott vigjátéka, melyet *Halmi Margit* távozása óta nem adtak, pénteken kerül színre, a címszerepben: *Horváth Paulával*, ki ezuttal játsza először nálunk ezt a szerepet. A darab férfi főalakjait a régi szereplők: *Megyeri igazgató* és *Kassai* játszák.

Törvénykezés.

§ **Esküdtzéki tárgyalás.** Holnap tartják meg a kolozsvári törvényszéknél a második esküdtzéki tárgyalást, melynek vádlottja *Fülöp József*, a ki sajtó útján elkövetett rágalmaszás vétsége miatt fog az esküdtbiróság elé kerülni.

§ **Letartóztatott kalandornő.** Bécsből jelentik: Az *István-téri* *Royal* szállóban hétfőn egy nagyon szép, fiatal, alig 20 éves hölgy bérelt két egymásba nyíló szobát és a vendégek névjegyzékébe azt írta, hogy ő *Horszt Thea* bárónő *Berlinből*. A vendég viselkedése azt a benyomást keltette a szálloda személyzetében, hogy nem bárónővel, hanem valami közönséges kalandornővel van dolga. A gyanút megerősítette az a körülmény, hogy podgyásza két csaknem teljesen üres ládából állott és megérkezése után rövid két óra alatt három utiember látogatását fogadta. Jelentést tettek a rendőr-

ségnek, amely aztán egy detektivet küldött ki, hogy állapítsa meg a bárónó személyazonosságát és ha ez nem sikerül, vagy ha más okból szükséges, állítsa elő a kerületi rendőrségnél. A detektív megjelent a szállodában és amikor a szobaleány értesítette erről a fiatal nőt, ez hirtelen annyira rosszul lett, hogy elveszítette az eszméletét és amint pár pillanat múlva magához tért kijelentette, hogy rendkívül gyengének érzi magát és ezért képtelen az ágyat elhagyni. A detektív nem igen hitt ennek a hirtelen rosszul szullótnak, a mentőkért telefonált és a mentőorvosok konstatálták, hogy a „bárónó“ teljesen egészséges. — Hosszas rábeszélés után végre is a fiatal nő engedett, felöltözött és a detektívvel együtt zárt kocsiában a rendőrségre hajtatott. A kerületi kapitány vallatásra fogta a szép nőt és csakhamar megállapította, hogy a „bárónó“ egyszerű polgári leány, valódi neve Reimant, vagy Raimund Jozefin és Drezdából származik, ahol a törvénytörés gyermekölés bűntette miatt körözött. Most természetesen sok dolgot ad a rendőrségnek annak a kinyomozása, hogy a fiatal nő miből tartotta fenn magát és minő bűncselekményt követett el hat hónap óta, amióta Drezdából hirtelen eltűnt. A nő arcképét és a körözőlevelet megküldték Budapestre is a rendőrségnek, ugyancsak a publikálás végett a Rendőri Lapok szerkesztőségének.

NEMZETI-SZINHÁZ.

Bérlet 116 (páros) szám.
Ma, szerdán, február 8-án
A megboldogult.
Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdete 7, vége fél 10-kor.

Színházi napló.

Szerda: A megboldogult (b. 116. sz.)
Csütörtök: Huszárvér (b. 117. sz.)
Péntek: Loute (b. 118. sz.)
Szombat: Először: János vitéz (bérletszünet XV. sz.)
Vasárnap d. u.: VIII. ifj. előad.: Az ember tragédiája.
Vasárnap este: János vitéz (bérletszünet XVI. sz.)

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.
Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.
Kiadó: „NAPLO“ hírlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR

Meghívás nyitva.
Jókai kávéházban
Jókai-u. 4. sz.
a farsangi időny
alatt naponta,
éjfél után
friss korhelyleves és
valódi szepesi tormás virsli.
Műlató közönség találkozó helye
Heimann Sándor kávész.
Meghívás nyitva.

ŐSZI ALBERT
ékszer és óra nagy-
raktára, Kolozsvárt,
Wesselényi M.-u. 2.
nagy választék ezüst
árukba. — Javítások
felvállaltatnak.

Mezőgazdasági
Bank és
Takarékpénztár
Részvény Társaság
Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. sz.
I. em. (Pr. Jósika-palota)

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Számlától váltókat előnyös kamattal matallá megadja.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálogkölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamattal.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközöli.

Dosztálysorsjegyek elárúsítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

REGÉNY.

Jgzet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 22

Tekintetes Törvénytörők!
Esküdt uraim!

Ha helyesen olvasok lelkükből, ha önöket szintén meggyőzte a tárgyalás menete, melyet itt végig hallgattak, úgy nem lesz szükséges beszédemet hosszasan füzni. Mai feladatam könnyű. A tények maguk beszélnek. Tudják mily büntény követődött el, módját fogják adni a bűnös példás megbüntetésének.

Tudom, hogy meg fogják tenni, annyival inkább, mert hiszen a vádlott, mint önök is látták, nem védekezik. Bevallja evvel bűnét. (A védőügyvédje tiltakozó mozdulatot tesz.)

— Kérem Pétrement ur, ne szakítson félbe. Elismerem, inkább, mint bárki, kitünő tehetségeit, örülök, hogy mindjárt fogom hallani öt. bár fájdalom, hogy ily rossz ügy érdekében fejtí ki ékesszólását. Igen, tudom, hogy a vádlott a védő ur buzdítására dadogott néhány védekező szót, de megelégedett gyenge ellentmondással, nem hozott fel semmi bizonyítékot ártatlansága mellett. Igen, uraim, ismétlem, viselkedése egyértelmű a vallomással, de nem közvetlen, őszinte vallomás volt ez, mely az

önök jóakarátát érdemelné, nem, hanem mert a bizonyítékok sulya alatt a gyilkos ajkára fagyott a hazugság.

Most már nem állhatta meg Pyrame' hogy közbe ne szóljon.

— A gyilkos, kiáltá, így mert beszélni róla a nyomorult.

Roger csak intett kezével és folytatta olvasmányait.

Ezután a közbíró beszélt Helénről, persze nem dicsérhette öt annyira, mert öt volt menyasszonya. De azért ellágyult, mikor erről a szerencsétlen véget ért fiatal asszonyról beszélt.

Ki merem mondani bátran, hogy Peyrel Helén addig, míg Guilmain Jeant nem ismerte, a legtiszteltemlétebb asszony, a legtekintetesebb feleség volt.

De úgy akarta a végzet, hogy ez a nyomorult keresztezte utját. Ö volt a paradicsomi kígyó.

Azt akarják most tudni uraim, hogy ki volt Guilmain Jean? Kétes személyiség volt, az erkölcs és törvény örökös ellensége. Ennek a homályos multu embernek lába soha sem lépte át a templom küszöbét. Hogyan hihetné Istent, mikor képes volt egy férj becsületéből játékot üzni. De ez még nem minden, a tudakozódásaimra azt a felvilágosítást kaptam, hogy Guilmain Jean veszedelmes szocialista, tudjuk, hogy néhány veszedelmes emberrel állandóan érintkezett. A vádlott feje volt egy titkos társaságnak, mely a világ rendjének gyökeres felforgatását tűzte ki céljául.

— Na, ez csak elég ostoba? — kérde Pyrame halkan.

Most a büntényről kezdett beszélni a vádló.

Guilmain Jean otthon várta meg Helént és megölte öt. A tény tagadhatatlan. Senki más nem lépett be a házba kivüle. De felteszik-e önök, hogy igaz volt a vádlott állítása, hogy Helén jött először a lakásba. Guilmain Jean bizonyosan el volt rejtözve valahol. De még ezt sem bánom: ha ezt a kedvezményt is meghagyom neki, mit ér vele? Ellenkezöleg még nyomósabb bizonyíték bűnössége mellett. Ha belülről zárták el az ajtót, ha be kellett törni az ajtót, ez csak azért volt, mert a fiatal asszony e nyomorult hívására eljött a talál-

kára, de félt tőle, biztosan tudta, hogy meg akarja öt ölni.

Mindent összevetve, ki más követhette el a gyilkosságot, mint Guilmain Jean? Ki lenne a gyilkos. Egy tolvaj vagy éjjeli csavargó? Hiszen nem vittek el semmit a lakásból. A férj? Hiszen az imént látták öt, ezt a kitünő férfit, csupa szív és kedély, akinek csak azért tehetnénk szemrehányást, hogy túlságosan vakon bizott feleségében és álbarátjában.

(Folytatjuk.)

NAPLO

Pályafutásunk még rövid, életünk alig néhány hónapos, de hisszük, hogy a közönség szeretete már hajlik felénk. Teljesen még nem is lehet a miénk, de nem lankadó törekvéssel és becsületes buzgalommal napról-napra azon munkálkodunk, hogy a NAPLO kedves, szívesen látott újságja legyen mindenkinek. Nagyképi programot nem duruzsolunk senki fölébe, — frissen, elevenen változtatás, de azért komolyan és kellő tartalmassággal huszonnégyóránként újra bemutatkozunk, s ez többet ér egy csomó ígéretnél s egy köteg hitegetésnél. Időnként nagyobb, bővebb terjedelemben jelenünk meg, — s reméljük, hogy a mi közönségünk részét tovább is abban a pártfogásban, a melynek melegítő voltát már is érezzük.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:
Egy évre 24 korona
Fél évre 12 korona
Negyedévre 6 korona
Egy órá 2 korona
Egyes szám ára 8 fillér
Vidéken 10 fillér

B. BAK SÁNDOR
épület és műlakatos
KOLozsvÁRT, Malom-u. 28. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Malom-utca 28. szám alatt atyám B. Bak Lajos gyártelepén a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden a fémipar körébe tartozó munkákat, u. m.: díszkapukat, balkon-, lépcső- és sirkerítéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb stilszerű kivitelben; továbbá épületvasalásokat, vasfedélszerkezeteket. Butor-díszművasalásokat, műkovácsolt luszterek, lámpák, virág-asztalkák vasból sárga- és vörösrézéből vagy nickelezve, adott vagy általam készített rajz szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Telefon 120. B. Bak Sándor műlakatos.

◆ Rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók. ◆

Vidéki megkeresésre azonnali válaszolok.

A legjobb minőségű **Tüzifát** ajánljuk házhoz szállítva

4 köbméter I-ső minőségű bükfát	24 koronaért
4 köbméter I-ső minőségű hántott fát	20 koronaért

Megrendelhető Szentegyház-utca I. szám alatt.

Tisztelettel
Mayer Sámuel és Társa
szállítási iroda és tüzfakereskedés.

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ“

Összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét **a tulajdonos.**

Egész éjjel nyitva.

☎ **Telefon-szám 399.** ☎

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tüzfakereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tüzfakereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tüzfát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valóságáról meggyőződni.

Napló

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyed évre	6 korona
Egy héra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

A Z

„Erdélyi Általános Takarékos és Hitelszövetkezet“

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót is sajátjából fedezi.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legujabb és legdiszesebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

